

[Chr. Ernst Christensen.]

Landsdelen. Der er oprettet mellem 800 og 900 nye Ejendomme, men Tiden er vanskelig for Nybegyndere, og Arbejdet har ikke kunnet fremmes, som det vilde have været muligt under normale Forhold. Vi har ikke kunnet forcere hverken Jordkøbet eller Oprettelsen af nye Brug, fordi der ingen Ansøgere er i disse vanskelige Tider, hvor Folk ikke agter at gaa ind i Arbejdet ved Landbruget.

Af disse Grunde er Sønderjylland mindst modstandsdygtig overfor Kriser, og siden 1920 har vi ikke bestilt stort andet end at arbejde os ind i Kriser og saa godt som muligt søgt at arbejde os ud af Kriser igen, vi er gaaet stadig mere svækkede ud af hver Krise, og der er jo ingen, der ved, om vi overlever den nuværende Krise. Det er muligt, at vi har taget fejl, det er ogsaa blevet sagt her i Dag, men det har de klogeste Mænd i Verden gjort, og det har ogsaa mindre kloge gjort, og det har vi vel ogsaa. Vi er kommet ind i Forhold, der var fuldstændig uoverskuelige, vi har ligesom mistet den faste økonomiske Grundvold, vi altid har haft. Vi indrømmer, at der er sket Fejl, vi har sat for haardt ind med Forbedringer og Udvidelser, og Resultatet har ikke svaret til vore Forventninger. Vi er svagere end det øvrige Land. Vore likvide Penge, der ellers cirkulerer mellem Fader og Søn og Mand og Mand imellem, gik tabt ved Marken. Vore Sparekasseindskud ligger langt under andre Egnes, og de svinger i denne Tid meget stærkt. Vore Reserver er opbrugt, Kautionsister er ikke til at opdrive, fordi der er tabt og tabes saa meget ved Kaution i Sønderjylland. Vor Høst var daarlig i 1931, og store Værdier er ødelagt af Regnskyl.

Og Gælden er stor, den er mange Steder større end Værdierne, og jeg er tilbøjelig til at tro, at den højtærede Statsministers Paastand om, at vi endnu skulde have 22 pCt. gældfrie Ejendomme nede i Sønderjylland, ikke holder Stik. Ved den sidste Opgørelse, i 1927, passede den, men jeg tror desværre ikke, den passer nu. Saaledes som Forholdene har udviklet sig og til Trods for, at der er ydet Bevillinger for at afløse Vekselgælden og Bankgælden, viser det sig endnu stadig, at der i Grundbogen dukker store Prioriteter op paa Steder, hvor vi havde ventet, at der var meget gode Forhold, hvor der næsten ingen Gæld var. Men selv hvor Gælden ikke er stor, og selv om Prioriteringen er fornuftig, saa kan den i Dag ikke forrentes, med de Konjunkturer vi har. Og vore Kommu-

ner lider under et stærkt Skattetryk, et Skattetryk, der vil forøges ved den nye Ligning, der nu finder Sted, saaledes at Skattebyrderne vil komme til at hvile tungt paa Kommunerne. Kreditinstitutionernes Restancer er stærkt stigende, og Udlæg og Tvangsauktioner banker truende paa hos mange Landmænd, der ærligt har bestræbt sig for at komme igennem. Vore Slægter dernede hænger ved Gaard og Hjem, som de i mange Tilfælde har reddet igennem Aarhundreders svingende Konjunkturer.

Vi kan ikke holde Opgør under saadanne Forhold, vi kan ikke i stor Udstrækning gøre vort Bo op i denne Tid, vi maa hjælpe vort Landbrug igennem, indtil Kompasset viser Vej til Havn. Det Saneringsarbejde, der er sat i Gang for i nogen Maade at hjælpe paa Vanskelighederne og afbøde Krisen, er et Samarbejde mellem de bestaaende Institutioner, som arbejder dernede, og som er bedst kendt med Forholdene, og jeg mener ogsaa, det er rigtigt, at det bliver disse Institutioner, der kommer til at beskæftige sig med Forholdene i Sønderjylland, fordi de har arbejdet dernede saa længe, og fordi det er prøvede Mænd, der sidder i dem. Der er Samarbejde mellem Hypoteklaanefonden og den sønderjydske Laanekasse, Akkordudvalgene, Kredittoreningerne og Statens Jordlovsudvalg, og dette Samarbejde maa gøres saa effektivt som muligt, saa det kan komme til at betyde en virkelig Hjælp i den forhaanden-værende Krise, saaledes at det bliver muligt at redde saa meget, som der kan reddes, ud af Krisen.

Fraenkel: Hver Gang vi staar overfor disse triste Forslag, ender det altid med, at det ene Parti retter Bebrejdelser mod det andet, ikke fordi de ikke vil hjælpe, men fordi de mener, at den Hjælp, som bliver foreslaaet, er forkert, og at kun deres egen er rigtig. Det giver sig jo et drastisk Udslag i denne Debat, hvor vi ender med at staa med 5 forskellige Paastande paa Overgang til Dagsordenen. Min Opfattelse af dette er den, at intet af det, vi foreslaar, og intet af det, vi gør, er noget som helst andet end en Nødhjælp, som altsaa gaar ud paa at holde igen og se Tiden an. Men jeg ser nu saadan paa det, at det, vi staar i, er ingen Krise, men det er en virkelig varig Tilstand.

Det bliver stadig væk sagt, at man kan ikke vide, hvordan det vil komme til at ligge. Der er dog Ting, man kan vide, og det er det allervæsentligste i Tingen. Man ved, at Grundpunktet i hele denne